

DOCENT: Carmen López

1. ELEMENTS DEL CURRÍCULUM ASSOCIATS AL MÒDUL

RESULTATS D'APRENTATGE

1. Relaciona el sistema alternatiu i augmentatiu de comunicació amb la persona en situació de dependència, valorant les seves dificultats específiques.

CONTINGUT

1. Identificació de sistemes de comunicació:

COMPETÈNCIES PPS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CONTINGUTS
a) <u>Determinar les necessitats assistencials i psicosocials de la persona</u> en situació de dependència, mitjançant la <u>interpretació de la informació obtinguda sobre la persona</u> a través del pla d'atenció individual, respectant la confidencialitat de la persona.	a) Argumenta <u>la influència de la comunicació</u> en el desenvolupament diari de les persones.	1.6 Valoració de <u>la importància de la comunicació i la interacció</u> comunicativa en diferents contextos. 1.8 Importància <u>del tècnic com a model comunicatiu</u>
	d) Identifica els principals <u>factors que dificulten o afavoreixen</u> la comunicació amb la persona en situació de dependència.	1.4 <u>Factors</u> afavoridors i inhibidors de la comunicació.
	b) Defineix els <u>conceptes</u> de comunicació alternativa i augmentativa.	1.1 <u>Comunicació alternativa i augmentativa</u> .
	c) Descriu les característiques dels <u>principals sistemes</u> alternatius i augmentatius de comunicació.	1.2 <u>Sistemes</u> alternatius i augmentatius de comunicació.
	e) Interpreta les informacions, sobre el suport a la comunicació, rebudes en el <u>pla/projecte d'atenció individualitzat</u> .	1.5 Interpretació del <u>pla/projecte de suport</u> a la comunicació.
b) Organitzar les activitats d'atenció a les persones en situació de dependència, <u>afavorint la seva col·laboració i la de la família</u> , i tenint en compte les directrius establertes en el pla d'atenció individualitzada.	f) Selecciona <u>tècniques per afavorir la implicació familiar i de l'entorn social</u> en la comunicació amb la persona usuària.	1.3 <u>Estratègies</u> en l'ús de sistemes de comunicació alternativa.

**PROGRAMACIÓ DEL MÒDUL
SUPPORT A LA COMUNICACIÓ
CFGM ATENCIÓ A LES PERSONES EN SITUACIÓ DE
DEPENDÈNCIA**

**Curs:
2018-2019**

i) Aplicar mesures de prevenció i seguretat tant per a les persones en situació de dependència com per les professionals, en els diferents àmbits de intervenció.

g) Justifica la necessitat d'adoptar mesures de prevenció i seguretat en l'ús de sistemes alternatius de comunicació.

1.7 Mesures de prevenció i seguretat en l'ús de sistemes alternatius de comunicació.

RESULTATS D'APRENENTATGE 2. Realitza activitats de suport a la comunicació, descrivint sistemes alternatius i augmentatius de comunicació amb ajuda; **3.** Realitza activitats de suport a la comunicació, descrivint sistemes alternatius i augmentatius de comunicació sense ajuda.

CONTINGUTS 2. Característiques de les activitats de suport a la comunicació mitjançant sistemes de comunicació alternativa amb ajuda; **3.** Característiques de les activitats de suport a la comunicació mitjançant sistemes de comunicació alternativa sense ajuda.

COMPETÈNCIES PPS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	CONTINGUTS
<p>l) <u>Aplicar tècniques i estratègies per al manteniment i desenvolupament de les habilitats d'autonomia</u> personal i social de les persones en situació de dependència, utilitzant ajudes tècniques i de comunicació conforme a les pautes marcades en el pla d'atenció individual.</p> <p>k) <u>Implementar intervencions</u> de suport psicosocial, utilitzant ajudes tècniques, suports de comunicació i tecnologies de la informació i la comunicació, i seguint les pautes marcades en el pla d'atenció individual.</p> <p>v) <u>Aplicar procediments de qualitat, d'accessibilitat universal</u> i de «disseny per a tots» en les activitats professionals incloses en els processos de producció o prestació de serveis.</p>	2. a) <u>Descriu les característiques</u> i utilitzacions bàsiques dels principals sistemes alternatius de comunicació amb ajuda.	2.1 <u>Característiques</u> dels sistemes de comunicació amb ajuda.
	2. b) <u>Crea missatges</u> senzills amb els diferents sistemes de comunicació amb ajuda, facilitant la comunicació i atenció a la persona usuària.	2.2 Utilització de <u>sistema BLIS</u> .
	2. d) <u>Comprèn missatges</u> expressats mitjançant sistemes de comunicació amb ajuda.	2.3 Utilització de <u>sistema SPC</u> .
	2. f) Utilitza les <u>ajudes tècniques</u> necessàries per al suport a la comunicació.	
	2. c) <u>Descriu altres sistemes</u> i elements facilitadors de la comunicació amb ajuda.	2.4 Identificació <u>d'altres sistemes</u> no estandarditzats de comunicació amb ajuda.
	2. e) <u>Aplica els ajustos necessaris en funció de les característiques particulars de les persones</u> usuàries.	2.6 <u>Valoració</u> dels sistemes de comunicació amb ajuda.
	2. g) Justifica la importància de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats de suport a la comunicació.	2.5 Utilització d'ajuts tecnològics.
	3. a) <u>Descriu estructures bàsiques</u> dels sistemes alternatius sense ajuda.	3.1 <u>Característiques</u> dels principals sistemes de comunicació sense ajuda: LSE i bimodal.
	3. b) <u>Descriu els principals signes</u> utilitzats en situacions habituals d'atenció a persones en situació de dependència.	3.2 Principals característiques de les <u>llengües de signes</u> . 3.4 Principals característiques del <u>sistema bimodal</u> .
	3. c) <u>Crea missatges senzills</u> amb els diferents sistemes de comunicació sense ajuda, facilitant la comunicació i l'atenció a la persona en situació de dependència.	3.3 Utilització del <u>vocabulari bàsic</u> de la llengua de signes.
3. f) <u>Comprèn missatges</u> expressats mitjançant sistemes de comunicació sense ajuda	3.5 Utilització del <u>vocabulari bàsic</u> en el sistema bimodal.	
3. e) <u>Descriu altres sistemes</u> i elements facilitadors de la comunicació sense ajuda.	3.6 Ús <u>d'altres sistemes</u> no generalitzats de comunicació sense ajuda.	
3. d) <u>Aplica els ajustos necessaris en funció de les característiques particulars de les persones</u> en situació de dependència.	3.7 <u>Valoració</u> dels sistemes de comunicació sense ajuda.	

RESULTATS D'APRENTATGE

4. Realitza el seguiment de les actuacions de suport a la comunicació, emplenant els protocols de registre establerts.

CONTINGUT 4. Seguiment de les actuacions de suport a la comunicació.

COMPETÈNCIES PPS	CRITERIS D'AVUACIÓ	CONTINGUTS
n) <u>Assessorar a la persona en situació de dependència, als familiars i cuidadors no formals, proporcionant-lis pautes d'actuació</u> en la cura i l'atenció assistencial i psicosocial, i adequant la comunicació i las actituds a les característiques de la persona interlocutora.	4.c) S'han establert criteris per <u>verificar el grau de compliment</u> de les instruccions de suport a la comunicació <u>a l'àmbit familiar</u> .	4.4 Identificar els criteris per <u>verificar la implicació familiar i de l'entorn social</u> .
ñ) <u>Resoldre les contingències amb iniciativa i autonomia</u> , mostrant una actitud autocrítica i cercant alternatives per afavorir el benestar de les persones en situació de dependència.	4.d) S'ha <u>comprovat la correcta utilització dels elements que componen el sistema de comunicació triat</u> .	4.3 Identificació dels <u>criteris que determinen l'ajust o canvi</u> del sistema de comunicació. 4.6 Justificació de la <u>necessitat de valorar l'eficàcia dels sistemes de comunicació</u> .
s) <u>Resoldre de manera responsable les incidències relatives a la seva activitat</u> , identificant les causes que les provoquen, dins de l'àmbit de la seva competència i autonomia.		
o) Col·laborar en el control i <u>seguiment de les activitats</u> assistencials, psicosocials i de gestió domiciliària, emplenament dels registres oportuns, manejant les aplicacions informàtiques del servei i comunicant les incidències detectades.	4.a) S'han emplenant els <u>protocols de registre com a mitjà d'avaluació</u> de la competència comunicativa de la persona usuària.	4.1 <u>Indicadors significatius als registres de competències comunicatives</u> . 4.2 <u>Emplenament d'instruments de registre de competències comunicatives</u> .
t) <u>Comunicar-se de manera eficaç</u> , respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen a l'àmbit del seu treball.	4.b) S'ha argumentat la <u>importància de transmetre la informació registrada a l'equip interdisciplinari</u> . 4.e) S'han identificat <u>protocols de transmissió a l'equip sobre l'adequació del sistema de comunicació triat</u> . 4.g) Se ha argumentat la importància de l'obtenció, registre i transmissió de la informació per <u>millorar la qualitat del treball realitzat</u> .	4.5 <u>Transmissió de la informació recollida a l'equip interdisciplinari</u> .

2. METODOLOGIA

a) Tot allò que es durà a terme està orientat a millorar les competències de l'alumnat vinculades a aquest mòdul. Les línies d'actuació són:

- La comprensió i expressió de missatges senzills en diferents sistemes de comunicació alternativa i augmentativa.
- L'estudi de casos que apropin a la realitat l'aplicació d'aquests sistemes de comunicació.
- La retroalimentació coma element per comprovar l'eficàcia del sistema de comunicació seleccionat.
- L'actualització de nous sistemes de comunicació mitjançant la formació permanent.

b) Amb aquesta finalitat, la metodologia es centra en l'aprenentatge actiu dels estudiants com a protagonistes amb diferents mètodes i a diferents nivells:

Nivells de treball:	Mètodes de treball:				
INDIVIDUAL	REFLEXIÓ - DEBAT	PRÀCTICA	AUTO-AVALUACIÓ - MILLORA CONTÍNUA	PRESENTACIONS TEÒRIQUES	TREBALLS
PARELLA					
PETIT GRUP					
GRUP CLASSE					

c) Constarà de:

- Treball presencial a l'aula i treball autònom (pràctic o d'estudi).
- Moodle de l'assignatura és el mitjà per compartir materials de l'assignatura i fer consultes.
- Es realitzarà un mínim de 2 visites a contextos vinculats amb el contingut del mòdul.

3. AVALUACIÓ

a. Criteris de qualificació (concretar aspectes no recollits als generals, si escau)

- **La nota final** estarà composta, degut a que el mòdul finalitza el segon trimestre, per: el 1^r trimestre (40%) i el 2ⁿ trimestre (60%).
- **La nota trimestral** estarà composta per: 20% prova escrita, 30% el treball i 50% pràctiques; les pràctiques basades en una experiència presencial (aula-visita) no són recuperables dins el trimestre.

- Per aprovar:

A) Es podrà presentar a la recuperació trimestral per a unitats de treball (UT) no assolides (treball o prova escrita).

B) En cas de suspendre la recuperació trimestral, s'haurà de presentar a la recuperació per avaluacions (trimestres) del mes de març.

C) Es valorarà	(1) l'ús adequat de la terminologia específica del mòdul i (2) l'ús de llenguatge no sexista.
D) Prova escrita:	(1) Ha de ser igual o superior a 4, si surt inferior a 4 suspèn tota l'avaluació i per aprovar s'haurà de presentar a la recuperació. (2) Se'n realitzaran entre 1 i 3 al trimestre. (3) Si un alumne no pot realitzar una prova durant l'avaluació i presenta el justificant corresponent, tindrà dret a realitzar-la durant la mateixa avaluació. En el cas que l'absència no es justifiqui correctament, l'alumne perd el dret a realitzar la prova dins la mateixa avaluació, i per tant, es podrà presentar a la recuperació.
E) El projecte i el quadern d'aprenentatge:	(1) Les pràctiques basades en una experiència presencial (a l'aula o durant una visita) no són recuperables dins el trimestre (fan mitja com a suspeses). (2) Els treballs i les pràctiques s'hauran d'ajustar a l'estructuració i a les pautes d'elaboració fixades pel professorat. (3) En cas de suspendre el treball o alguna pràctica, es podrà recuperar però la nota màxima serà d'un 6. (4) El lliurament del projecte o les pràctiques fora dels terminis indicats quedaran penalitzats: com a màxim es pot entregar amb una setmana de retard i l'alumnat només podrà obtenir un 5. (5) El no lliurament de tots els treballs encomanats al professorat abans de la data de l'avaluació implica que aquesta queda suspesa. Per acabar la carpeta d'aprenentatge s'entregarà completa a final de trimestre. (6) En el cas que la no presentació de les feines al llarg de l'avaluació sigui per un motiu justificat, el professorat marcarà un nou termini de lliurament dins la mateixa avaluació, sempre i quan sigui possible.

b. Instruments d'avaluació

Alguns dels procediments i instruments d'avaluació:

<ul style="list-style-type: none"> • Proves individuals objectives, escrites i/o orals. • Rúbriques: autoavaluació i coavaluació. • Treballs individuals o en petit grup. • Treball trimestral. 	<ul style="list-style-type: none"> • Quadern d'aprenentatge: compendi de pràctiques obligatòries i reflexió setmanal que inclou idees treballades principals i reflexió personal. • Pràctiques obligatòries: resolució d'exercicis (interpretació de dades i simulacions de situacions), diàlegs, entrevistes, debats, activitats sobre les visites programades.
---	--

4. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL

BLOCS DE CONTINGUTS (segons currículum)				UNITATS DE TREBALL SEQÜENCIADES	CRONOGRAMA												HORES
B-1	B-2	B-3	B-4		SET	OCT	NOV	DES	GEN	FEB	MAR	ABR	MAI	JUN			
x				0. UT: Punt de partida	x	x									5		
x				1. UT: Interacció comunicativa, sistemes de comunicació		x									20		
	x			2. UT: Aplicació de sistemes alternatius i augmentatius de comunicació amb ajuda			x	x							25		
		x		3. UT: Aplicació de sistemes alternatius i augmentatius de comunicació sense ajuda				x	x						25		
			x	4. UT: Seguiment de les actuacions de suport a la comunicació					x	x					20		
				HORES TOTALS:											95		

5. BIBLIOGRAFIA BÀSICA DE REFERÈNCIA

Llibre de text:

Esteva, M.J, Olivares, R. M. i Gómez, M. (2013). *Suport a la comunicació*. Barcelona: Altamar.

Pàgines web:

ARASAAC - Govern d'Aragó (2018). Portal Aragonés de la "Comunicación" Aumentativa y Alternativa. Trobat a: <http://www.arasaac.org>

Aspas Mallorca (2016). Portal de recursos: Lee, habla, comunica. Trobat a: <http://www.aspasleehabla.com/>

CNSE (2016). Confederación estatal de personas sordas. Trobat a: <http://www.cnse.es/>

FIAPAS (2005). Trobat a: <http://www.fiapas.es>

Fundación Once. Trobat a: <https://www.fundaciononce.es/>

Instituto de Mayores y Servicios Sociales (Imsero), (2015). Ceapat - Centro de Referencia Estatal de Autonomía Personal y Ayudas Técnicas. Trobat a: <http://www.ceapat.es>